

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

B A K A L Á Ř S K Á   P R Á C E

**MUNICIPÁLNÍ SPECIFIČNOST A AKTUÁLNÍ
PROBLÉMY ČINNOSTI OBECNÍ (MĚSTSKÉ) POLICIE
JAKO VEŘEJNOPOŘÁDKOVÉHO ČINITELE**

Autor práce: Filip Vrátný

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefu Kříhovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce, za odbornou pomoc a v neposlední řadě děkuji též své rodině za podporu v průběhu celého studia.

ABSTRAKT

VRÁTNÝ, F. *Municipální specifická a aktuální problémy činnosti obecní (městské) policie jako veřejnopořadkového činitele: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2011. xx s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Klíčová slova: obecní policie, městská policie, strážník, vzdělávání strážníků, obecně závazná vyhláška, zákon o obecní policii.

Bakalářská práce je zaměřena na aktuální problémy v oblasti fungování obecních (městských) policií. V úvodní části práce je rozebrána obecná problematika obecní policie, legislativní vymezení, rámec její činnosti, role obecní policie jako veřejnopořadkového činitele, vymezení pojmu „veřejný pořádek“ a také popis specifických úkolů obecní policie v této roli. Dále obsahuje okruhy týkající se vzdělávání a proškolení strážníků, spolupráce obecní (městské) policie s obcí, s Policií ČR a ostatními orgány veřejné správy. Je zde také uvedeno téma spolupráce obecních (městských) policií v oblasti vzdělávání a výcviku strážníků, případné využití školicích regionálních center nebo jiných akreditovaných ústavů. Dalším stěžejním tématem je specifikace činnosti obecní (městské) policie jako veřejnopořadkového činitele, role prevence a preventivních programů obecných i cílených na určité skupiny lidí, zejména starších lidí a mladistvých nebo do určitých oblastí obce (města). V závěrečné části je formou dílčích a zevšeobecňujících závěrů poukázáno na spolupráci obecní (městské) police s ostatními orgány obce a případné návrhy na zlepšení vztahů a komunikace s nimi.

ABSTRACT

VRÁTNÝ, F.: *Municipal specificity and current problems of business community (municipal) police as a public policy makers: Bachelor thesis.* České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011, xx p.
Supervisor: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Key words: municipal police, policeman, policemen education

The work is focused on current problems in the functioning of local (municipal) police. In the introductory part of the paper analyzes the general problem of municipal police, legislative definition, the framework of its activities, the role of local police as public orders factors, definition of "public order" and a description of the specific tasks of the municipal police in this role. It also includes topics related to education and training of police officers, municipal cooperation (municipal) police with the community, with a CR policy and other public authorities. There is also the subject of cooperation council (municipal) police in the field of education and training of officers, the possible use of regional training centers or other accredited institutions. Another key issue is the specification of the municipal activities (municipal) police as public orders factors, the role of prevention and preventive programs of general and targeted at specific groups of people or to certain areas of the village (town). The final part is a form of partial and generalized conclusions pointed to the cooperation council (municipal) police authorities with the other village and any proposals for improving relations and communication with them..

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 OBECNÉ VYMEZENÍ A LEGITIMITA ČINNOSTI OBECNÍ (MĚSTSKÉ) POLICIE.....	12
2.1 Úkoly obecní policie	14
3 MĚSTSKÁ POLICIE JAKO ORGÁN OBCE V ROLI OCHRÁNCE VEŘEJNÉHO POŘÁDKU.....	17
3.1 Základní pojmosloví veřejný pořádek, místní záležitosti veřejného pořádku..	17
3.2 Specifické úkoly městské (obecní) policie v souvislosti s výkonem přenesené působnosti	19
3.3 Oznamování přestupků a jiných správních deliktů správnímu odboru	21
3.4 Specifické úkoly městské (obecní) policie v souvislosti výkonem samostatné působnosti	24
4 OBLAST PREVENCE KRIMINALITY PŘI OCHRANĚ VEŘEJNÉHO POŘÁDKU	26
4.1 Prevence kriminality ve vztahu k obecní policii	26
4.2 Obecné vymezení pojmu prevence kriminality	26
4.3 Naplňování prevence kriminality v Českých Budějovicích	27
5 VZDĚLÁVÁNÍ A PŘÍPRAVA STRÁŽNÍKŮ	32
5.1 Odborná způsobilost.....	34
5.2 Vydávání a odnímání osvědčení o odborné způsobilosti	35
5.3 Role školicího centra v systému průběžného vzdělávání strážníků	36
5.4 Příprava nových strážníků, okruhy vzdělání a formy spolupráce s VŠERS	38
5.5 Spolupráce PČR při praktickém výcviku strážníků	41
6 SPOLUPRÁCE MĚSTSKÉ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE S POLICIÍ ČESKÉ REPUBLIKY A ORGÁNY OBCE, AKTUÁLNÍ PROBLÉMY A VÝZVY	42
6.1 Spolupráce obecní policie a Policie ČR	42
6.2 Spolupráce obecní policie v rámci obecního úřadu.....	43
6.3 Organizační struktura městské policie Statutárního města České Budějovice..	44
6.4 Klady a zápory současné organizační struktury	48
7 ZÁVĚR.....	49
8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
8.1 Literární zdroje	50
8.2 Legislativní zdroje	51
8.3 Online zdroje	52

ÚVOD

Téma bakalářské práce se vztahuje k problematice fungování obecních (městských) policií. Jako zaměstnanec Města Českých Budějovic zařazený do obecní (městské) policie jsem si zvolil právě toto téma, jelikož se mne dotýká. Denně přicházím do styku s činností strážníka, ačkoliv tuto profesi přímo nevykonávám, ale podílím se významnou měrou na zajištění chodu Městské policie České Budějovice. Předpokládám, že má práce v tomto ohledu nebude vyčerpávající, protože specifika činnosti strážníka ve velkém Statutárním městě budou zcela odlišná, než specifika činnosti strážníka v malé obci.

Povolání strážníka je v dnešní době u veřejnosti vnímáno nebo spojováno spíše s řešením dopravních problémů ve městě a málo se klade důraz na nejvýznamnější oblast činnosti strážníka, kterou je bezesporu oblast ochrany veřejného pořádku a preventivní činnost. Ostatně v názvu bakalářské práce je právě tato oblast zdůrazněna. Tato oblast činnosti zvyšuje velmi důležitý faktor vnímaný veřejností a zejména občany města a to je pocit bezpečí ve městě nebo jejích lokalitách. Toto je zakotveno v ustanovení § 2 zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecní policii), který uvádí¹:

Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- d) se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,

---

¹ Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 2, částka 104, s. 2736 – 2742.

- f) se podílí na prevenci kriminality v obci,
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.

Obecní (městské) policie nejsou v podmínkách České republiky novým institutem. Tradice této činnosti na našem území sahá až do roku 1849, kdy v souvislosti se zánikem vrchnostenské správy byla vydána první právní úprava obecního zřízení, podle které měl starosta (v té době purkmistr) v rámci své samostatné působnosti i řízení místní policie. Jeho úkolem byl dohled nad bezpečností, mravností a čistotou ve městě, nad konáním trhů, zatýkání a věznění osob, které porušovaly pořádek.²

V případě královského města České Budějovice bylo v roce 1849 zřízeno státní četnictvo, které nahradilo zaniklý represivní článek vrchnostenských orgánů. Vojensky organizovaný četnický sbor měl samostatnou bezpečnostní funkci a zároveň dohlížel na chod městské policie. Zpočátku mužstvo tvořilo 8 pěších a 4 jízdní četníci, 2 strážmistři a velitel. Vedle četnictva vznikla v Českých Budějovicích samosprávná městská policie, která v roce 1850 zaměstnávala 2 policejní komisaře a 12 strážníků. Postupem let se stav mužstva pozvolna rozrůstal. Součástí bezpečnostních složek města tvořili také ponocní, kteří byli městem vypláceni do počátku první světové války. Úplný zánik komunálních policií přinesl až rok 1945 a vytvoření jednotného Sboru národní bezpečnosti. Do roku 1990 žádné obdobné složky neexistovaly a jejich vznik umožnil až zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecní policii), který svěřil obcím do samostatné působnosti i zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku³. Současná Městská policie České Budějovice byla v

---

² MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír, *Dějiny obecních policií I.*, 1. vydání, Praha: Police History 2004. 215s. ISBN: 80-86477-26-6

³ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*. 1. Vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, str. 4; ISBN 978-80-7400-165-9

souladu se zákonem o obecní policii zřízena obecně závaznou vyhláškou města České Budějovice ze dne 7. července 1992.

Postavení a úkoly dnešní moderní obecní (městské) policie v úzké míře souvisí s pravomocemi jednotlivých strážníků. Ty jsou vymezeny zejména v zákoně o obecní policii, v zákoně č. 361/2001 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o provozu na pozemních komunikacích), v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen přestupkový zákon), v zákoně č. 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen tabákový zákon), v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen správní řád) a v dalších zákonech. Z tohoto základního výčtu zákonů, které musí strážník ovládat, vyplývá i náročnost na přípravu strážníka, jeho právního vědomí, které pak uplatňuje na veřejnosti ve prospěch obce a jejích občanů. Právě tuto oblast bych chtěl více rozvést v této práci, protože mi přijde v praxi jako podceňovaná.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Základní myšlenkou této práce je teoretickým způsobem popsat specifické úkoly obecní (městské) policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, vytváření pocitu bezpečí občanů v obci (městě) a plnění cílených preventivních programů a také především popsat systém vzdělávání strážníků, případně najít konkrétní řešení a postupy v této oblasti, které by bylo možné aplikovat například u městské policie v Českých Budějovicích.

Ve stěžejní části chci především analyzovat vzdělávání a přípravu nových strážníků a strážníků ve výkonu povolání ve vztahu k využití potenciálu regionálních školicích center nebo škol, dále se zaměřím na spolupráci s policií České republiky v oblasti výcviku strážníků a také na popis aktuálních problémů ve vztahu obecní (městské) policie k obci. Nově přijatý strážník obecní (městské) policie potřebuje získat určité znalosti a zkušenosti, které následně zaručují jeho jisté a profesionální vystupování na veřejnosti, při řešení různých situací. Bohužel v jihočeském regionu není takovýchto vzdělávacích středisek mnoho, proto bych rád zhodnotil možnosti vzdělávání strážníků v tomto regionu a podložil i kvantitativními údaji z Městské policie České Budějovice.

Oblasti vzdělávání je zapotřebí se věnovat cílevědomě a svědomitě, aby se mohl začínající strážník pokud možno v co nejkratší době začlenit mezi znalé a zkušené kolegy a ti dále zvyšovat svoje právní i praktické znalosti. Dále vidím potenciál v těsnější spolupráci okolních nebo sousedících obecních (městských) policí v otázkách výcviku, školení a dalších oblastech, které nejsou přímo upraveny zákonnou normou.

Cílovou hodnotou této práce bude pomocí kvantitativní metody zmapování situace a možností při vzdělávání a přípravě strážníků na výkon povolání, význam regionálních škol a školicích center, popis aktuálního stavu spolupráce policie při výcviku strážníků obecní (městské) policie a také popis, případně návrh řešení situace ve spolupráci obecní (městské) policie s odbory Magistrátu města České Budějovice (např. Správní odbor Magistrátu města České Budějovice).

Kromě těchto specifických oblastí zde bude uvedeno vymezení pravomocí strážníků při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, konkrétní preventivní programy obce a jejich vliv na občany. Syntézou právních norem se budu

snažit podložit roli obecní (městské) policie jako veřejnopořádkového činitele, jak je uvedeno v samotném názvu bakalářské práce.

Pomocí analýzy dat získaných z interních zdrojů Městské policie České Budějovice, se budu snažit odhalit možné rezervy ve výše popsaných oblastech činností městské policie. Zejména kvantitativní data mohou poskytnout cenné informace v oblasti vzdělávání a přípravy nových strážníků. Tato data mohou využít akreditovaná školicí zařízení pro případné plánování osnov a okruhů pro nové strážníky i pro prolongační přípravy.

2 OBECNÉ VYMEZENÍ A LEGITIMITA ČINNOSTI OBECNÍ (MĚSTSKÉ) POLICIE

Vznik obecní policie v kterékoliv obci či městě bezprostředně souvisí se třemi právními dokumenty. Za prvé je jím ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen Ústava), za další to je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích) a také zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Ústava České republiky v čl. 100 odst. 1 dává samosprávným celkům, kterými jsou v tomto případě obce, právo na samosprávu⁴. Obce tak podle zákona o obcích podle § 35a odst. 2 mohou zřídit obecní policii za účelem ochrany majetku a dohledem nad veřejným pořádkem v obci. Zastupitelstvu obce je podle § 84 zákona o obcích v rámci samostatné působnosti dána pravomoc zřizovat a zrušovat obecní policii.⁵

Problematiku obecní (městské) policie upravuje zákon o obecní policii. V § 1 odst. 1 tohoto zákona je stanoveno, že obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo v rámci samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou. Bližší úprava formy této vyhlášky není stanovena. Z tohoto vyplývá, že obecní (městská) policie je orgánem obce, což je dokladováno i v § 5 zákona o obcích, kde jsou vyjmenovány orgány obce, kterými jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány, případně též komise rady obce, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Obecní policie zde tedy zaujímá pozici zvláštního orgánu obce.⁶

Obec v samostatné působnosti pečuje i o ochranu veřejného pořádku v souladu s místními zvyklostmi a předpoklady. Obec proto může obecně závaznou vyhláškou ukládat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly veřejný pořádek v obci narušit, nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány. Aby pak obec měla reálnou možnost následně kontrolovat dodržování stanovených pravidel chování, patří

---

⁴ Česko. Zákon č. 1 České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o Ústavě České republiky. In Sbíрка zákonů České republiky. 1993, částka 1, s. 1-16. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1993/sb01-93.pdf>>.

⁵ Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>

⁶ SKARKA, Oldřich, Zákon o Obecní policii s podrobným komentářem podle stavu k 1. 1. 2009, 2. vydání, Příbram: POLIS, 2008. 223s.

do její samostatné působnosti právě zřizování nebo zrušování obecní policie jako orgánu obce.⁷

Pro zřízení, nebo zrušení obecní policie nepotřebuje obec žádný další souhlas orgánu státní správy ani kraje, ale musí splnit základní podmínku, že tak učiní zastupitelstvo obce pomocí obecně závazné vyhlášky. Tento právní základ je nezbytný pro zachování právní jistoty občanů vzhledem k tomu, že jsou strážníci obecní policie vybaveni poměrně rozsáhlými oprávněními a prostředky, kterými mohou zasahovat do osobních práv a svobod občanů. Dále mají strážníci obecní policie při výkonu svých oprávnění a plnění povinností statut veřejného činitele a to se všemi důsledky.

Zaměstnanci obce, zařazení do obecní policie, jakož to orgánu obce jsou v pracovním poměru k obci a nazývají se strážníci. V pracovněprávních vztazích strážníků jedná jménem obce osoba, která obecní policii řídí. Může to být starosta obce, člen obecního zastupitelstva, nebo určený strážník pověřený obecní radou. Strážník může vykonávat svou činnost jen na základě platného osvědčení, které mu vydává na dobu 3 let krajský úřad a v případě hlavního města Prahy Ministerstvo vnitra. Obecní policie tak obecně působí podle §1 odst. 2 zákona o obecní policii⁸ pouze v té obci, respektive v katastrálním území té obce, jejímž obecním zastupitelstvem byla zřízena. Obce, které obecní policii nezřídily, mohou uzavřít s jinou obcí v témže vyšším územně samosprávném celku (kraji), která obecní policii zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě obecní policie uvedené obce vykonává určité úkoly podle uvedené veřejnoprávní smlouvy, v časovém rozvrhu ve smlouvě určeném a za zachování právních norem, vztahujících se k výkonu strážníka obecní policie. Platnost uvedené veřejnoprávní smlouvy je podmíněna souhlasem krajského úřadu, na jehož katastrálním území kraje se tyto obce nacházejí. Tím je dán prostor i pro menší obce, které nemají dostatek finančních prostředků pro financování vlastní obecní policie. Strážníci tak provádí svou působnost v obci, která obecní policii nezřídila, na základě písemného zmocnění, které prokazuje oprávněnost výkonu pravomocí na jejím území. V obcích, které jsou městy, ve statutárních městech a v hlavním městě Praze plní úkoly obecní policie městská policie.

---

⁷ SKARKA O., Zákon o obecní policii s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2006, Příbram, POLIS 2005, str. 6; 415 s.

⁸ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., Zákon o obecní policii. 1. Vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, str. 4; ISBN 978-80-7400-165-9

2.1 Úkoly obecní policie

Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví zákon o obecní policii nebo zvláštní zákon, např. zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o provozu na pozemních komunikacích).⁹

Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle zákona o obecní policii, nebo zvláštního zákona:¹⁰

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku - ochrana bezpečnosti osob a majetku je první řadě záležitostí Policie ČR, obecní policie se na ní podílí především tehdy, týká-li se místních záležitostí veřejného pořádku,
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití - tento pojem patří mezi skupinu neurčitých pojmů, jedná se o oficiálně formalizovaná, nicméně všeobecně uznávaná pravidla chování, která je třeba dodržovat v zájmu klidného, nerušeného a spořádaného soužití lidí v daném místě, čase a situaci, přestupky proti občanskému soužití jsou zakotveny v § 49 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích),
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce - obecně závazné vyhlášky vydává obec v samostatné působnosti, nařízení v oblasti působnosti přenesené; porušení povinností vyplývajících z obecně závazných vyhlášek a nařízení obce lze stíhat jako přestupek podle § 46 zákona o přestupcích,
- d) podílí se v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích - hlavní úkoly na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu plní Policie ČR, obecní policie plní úkoly zejména podle § 17a zákona o obecní policii – použití technických prostředků k zabránění

⁹ Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 4, částka 104, s. 2736 – 2742.

¹⁰ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo : Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha : Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

odjezdu vozidla, a dále plní úkoly stanovené zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

- e) podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- f) podílí se na prevenci kriminality v obci – boj s kriminalitou, včetně jejího předcházení, je úkolem Policie ČR, obecní policie se na něm podílí především výkonem „pořádkového dozoru“, při němž může díky dobré znalosti místních poměrů evidovat riziková místa a soustředit na ně svou pozornost, případně upozornit policii na možný výskyt situací, které by mohly kriminalitu vyvolat,¹¹
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci – udržování čistoty v obci tvoří součást péče o veřejný pořádek a životní prostředí; podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, jsou veřejným prostranstvím náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání bez ohledu na to, kdo je jejich vlastníkem, k zajištění udržování čistoty na veřejných prostranstvích mohou obce stanovit povinnosti obecně závaznými vyhláškami, znečištění veřejného prostranství je přestupkem podle § 47, odst. 1, písm. d), zákona o přestupcích,
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce – okruh přestupků, které mají projednávat obce, je stanoven v § 53 zákona o přestupcích, resp. ve zvláštních zákonech, které též určují okruh ostatních správních deliktů, jejichž postih náleží obcím,
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii – informace týkající se počtu obcí, kde byla zřízena obecní policie, počty strážníků a dalších zaměstnanců i jiné údaje, které může Ministerstvo využít zejména k metodickému vedení a kontrole obcí na tomto úseku.

---

¹¹ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo : Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha :Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

Obecní policie plní povinnosti také podle jiných zákonů, a to i tam, kde se jedná o záležitosti spadající do oblasti státní správy, např. podle:

- zákona č. 379/2005, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen tabákový zákon)
- zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen správní řád)
- zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o rybářství)
- zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o myslivosti)
- zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, (dále je zákon o provozu na pozemních komunikacích)
- zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen přestupkový zákon).¹²

---

¹² MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo : Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha : Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

3 MĚSTSKÁ POLICIE JAKO ORGÁN OBCE V ROLI OCHRÁNCE VEŘEJNÉHO POŘÁDKU

Jak už vyplývá z obecného vymezení role, obecní policie postupuje podle zákona o obecní policii, zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví tento nebo zvláštní zákon, spolupracuje v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem s Policií České republiky, státními orgány a orgány územních samosprávných celků.¹³

3.1 Základní pojmosloví veřejný pořádek, místní záležitosti veřejného pořádku

Veřejný pořádek spadá do oblasti, kterou upravují zejména právní předpisy obcí, což jsou obecně závazné vyhlášky. Obce musí řešit místní problémy při stanovení povinností a zákazů, což vede k značným ústavně sporným stavům a výkladům, kdy je potřeba zasahovat i do lidských práv a svobod, ve snaze, aby obec zajistila na svém území dostatečný pocit bezpečí svých občanů.¹⁴

Pojem „bezpečnost“ je jako součást vnitřních věcí chápána ve dvojitým smyslu:

- širším - ochrana bezpečnosti státu a jeho institucí, všech osob a veškerého majetku,
- užším - ochrana bezpečnosti určitých objektů, určitých budov, osob.¹⁵

Pojem „veřejný pořádek“ není v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o Policii ČR) ani v zákoně o obecní policii specifikován a jeho definici nenalezneme ani v jiných právních předpisech.¹⁶

---

¹³ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., Zákon o obecní policii. 1. Vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, str. 4; ISBN 978-80-7400-165-9

¹⁴ MACEK, Pavel, ZÁMEK, David, *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*, 1. vydání, Praha: Policejní Akademie ČR 2007. 110s. ISBN: 978-80-7251-264-5

¹⁵ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo : Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha : Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

¹⁶ FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. *Analýza - bezpečnost a právo na místní úrovni : Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o Policii ČR*. Praha : Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s.

Slovní spojení „veřejný pořádek“ je definován v mnoha učebnicových textech jako: Stanovený řád věcí veřejných, řád etického společenství, zavedeného morálního chování na místech veřejných, veřejných prostranství a místech veřejnosti přístupných a vztah mezi lidmi, respektujícími klidné a bezkonfliktní spoluzítí nejen při vzájemných kontaktech, ale i ve vztahu k záležitostem spravovaným státem a v případě místních záležitostí veřejného pořádku i obcí nebo městem. Zákon naproti tomu definuje, jaké chování je již závadové, např. zákon o přestupcích.

Každá demokratická společnost má za povinnost garantovat zajištění klidu a pořádku potřebného pro nerušený chod celé společnosti, včetně zajištění klidu pro běžný život občanů. Veřejný pořádek tedy obsahuje vztahy lidí regulované právními i neprávními normami. Současná právní úprava přitom používá pojem veřejný pořádek jak samostatně, tak s různými přívlasky, nejčastěji pak jako tzv. místní záležitosti veřejného pořádku.¹⁷

Pojem místní záležitosti veřejného pořádku velmi úzce souvisí s pojmem veřejný pořádek. Pod tento pojem lze v podstatě podřadit veřejný pořádek, resp. jeho ochranu v rámci určitého místa – města, obce, katastru apod. Částečnou odlišnost lze postihnout ve vlastním obsahu těchto vztahů. Hovoříme-li o jejich narušování, pak se jedná převážně o jednání, která z hlediska jejich společenské nebezpečnosti lze klasifikovat jako přestupek. To lze logicky odvodit od věcné působnosti obecní policie, která se ze zákona při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku zabývá v převážné většině protiprávními jednáním majícím charakter přestupku.

Pro místní záležitosti veřejného pořádku je dále typické, že se jedná o takové okruhy společenských vztahů, které jsou převážně regulovány obecně závaznými právními předpisy, respektive obecně závaznými vyhláškami obcí.¹⁸

Pojem veřejný pořádek je užitý v mnoha právních předpisech velmi často. Jedná se o následující ustanovení zákonů:

- a) ustanovení § 47 a § 48 zákona o přestupcích, které obsahují skutkové podstaty přestupků proti veřejnému pořádku,

---

¹⁷ MACEK, P., HÁJEK, V., Obecní policie II, Vydavatelství PA ČR, Praha 2003, str. 20; ISBN 80-7251-133-5

¹⁸ MACEK, P., HÁJEK, V., Obecní policie II, Vydavatelství PA ČR, Praha 2003, str. 22; ISBN 80-7251-133-5

- b) ve 3. hlavě zvláštní části zákona č. 40/2009, trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen trestní zákon), jsou zařazeny skutkové podstaty trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných,
- c) podle § 57a trestního zákona, lze uložit trest zákazu pobytu, vyžaduje-li to mimo jiné ochrana veřejného pořádku,
- d) podle § 12, odst. 1, zákona č. 2/1969 Sb., Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je Ministerstvo vnitra ústředním orgánem státní správy pro veřejný pořádek,
- e) strážník obecní policie má použít donucovací prostředky vůči jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek (§ 18 zákona o obecní policii)
- f) obce mohou obecně závaznou vyhláškou uložit povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku (§10 zákona o obcích),
- g) vstup na území České republiky může být odepřen cizinci, je-li důvodné nebezpečí, že by při svém pobytu na území republiky mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek (§ 9 zákona č. 224/2011, o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů a o změně některých zákonů)¹⁹

3.2 Specifické úkoly městské (obecní) policie v souvislosti s výkonem přenesené působnosti

Přenesená působnost obcí je okruhem záležitostí, které vykonávají orgány obce jménem státu. Přenesená působnost je vykonávána prostřednictvím obecního úřadu, případně prostřednictvím tzv. zvláštních orgánů obce (jedná se například o přestupkovou komisi, majetkoprávní komisi, apod.). Mezi zvláštní orgány obce patří také obecní policie, viz [čl. 2](#). Podle §61 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích), jsou orgány obce povinny se při

---

¹⁹ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. Nové policejní právo : Právní předpisy s komentářem. 1. Praha : Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

výkonu přenesené působnosti řídit zákony a jinými právními předpisy, a dále také usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních orgánů.

Podle Hlavy sedmé, Článku 105. Ústavy České republiky lze výkon státní správy svěřit orgánům samosprávy (tedy i obecní policii) jen tehdy, stanoví-li to zákon. Těmito zákony jsou v současné době z hlediska obecní policie (strážníka):

- *zákon o obecní policii (oprávnění podle § 10 - oznamování podezření ze spáchání přestupku, správního deliktu nebo trestného činu, § 17a - s odkazem na zákon č. 12/1997 Sb. a § 1 zákona č. 361/2000 Sb. a § 17b s odkazem na § 1 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů*
- *zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (oprávnění k projednání přestupků v blokovém řízení - § 84, § 85 a § 86 písm. d)) - zde je třeba upozornit na § 95a zákona o přestupcích, který stanoví, že všechny způsoby projednávání jakýchkoliv přestupků jsou výkonem státní správy, tedy spadají do přenesené působnosti obce,*
- *zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů - všechna oprávnění strážníka (viz poznámka u zákona o OP) - zde odkazujeme na stanoviska OBP publikované na internetových stránkách Ministerstva vnitra*
- *zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů*
- *zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů²⁰*

---

²⁰ Dostupné z WWW:< <http://www.mvcr.cz/soubor/dokumenty-policie-kontrola-vykonu-op-pdf.aspx>>

3.3 Oznamování přestupků a jiných správních deliktů správnímu odboru

Městská policie České Budějovice v rámci přenesené působnosti odhaluje přestupky, projednává je v blokovém řízení a vede agendu o přestupcích páchaných na území Českých Budějovic. Zajišťuje administrativu přestupků, které z nějakého důvodu nebylo možno vyřešit ihned při jejich zjištění na místě v blokovém řízení. Znamená to buď dodatečné projednání přestupků po zjištění jejich pachatele, nebo zpracování veškeré dokumentace, která se ke zjištěným přestupkům vztahuje a její následné předání příslušnému orgánu k dalšímu řízení. Přestupky a přestupkové právo je relativně složitý a rozsáhlý úsek právního řádu, v němž není snadná orientace. Aplikace tohoto práva je záležitostí širokého okruhu správních orgánů, zejména také obcí, a velkého počtu jejich pracovníků a členů.²¹

Přestupek je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích nebo v jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.²²

Správní odbor Magistrátu města Českých Budějovic vykonává státní správu na úseku projednávání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, přestupků proti občanskému soužití, proti majetku, proti veřejnému pořádku, přestupků na úseku občanských průkazů, na úseku zbraní a střeliva a dalších. Dále vykonává státní správu na úseku voleb, referenda a sčítání lidu, na úseku ochrany pokojného stavu, veřejných sbírek a shromáždění. Vymáhá pokuty a náhradu nákladů řízení o přestupcích, které projednal, vypracovává posudky (zprávy) o pověsti občana a zprávy o přestupkových řízeních vedených proti občanovi pro státní orgány. Vydává potvrzení o bezdlužnosti občana v souvislosti s podáním žádosti o přidělení bytu.²³

---

²¹ ČERVENÝ, Zdeněk, TAUBER, Milan, *Přestupkové právo, komentář k zákonu o přestupcích podle stavu k 1. 9. 2009*, 16. vydání, Linde 2009. 432s. ISBN: 978-80-7201-768-3

²² Česko. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In Sbirka zákonů České a Slovenské federativní republiky. 1990, částka 35, s. 810-826. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb035-90.pdf>>.

²³ Dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/odbory/so/stranky/o-odboru.aspx>>

Pro kvantitativní představu uvádím tabulky s přehledem předávaných podezření ze spáchaných přestupků a přestupků projednaných v blokovém řízení za rok 2010, který zpracovává městská policie České Budějovice pro účely statistiky Ministerstva vnitra dle zákona o obecní policii.

Tabulka č. 1 - Celkový počet přestupků projednaných v blokovém řízení 2010²⁴

Celkový počet přestupků projednaných v blokovém řízení - 2010	21435
z toho přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích (vyjma překročení nejvyšší dovolené rychlosti)	19301
z toho přestupků spáchaných překročením nejvyšší dovolené rychlosti	632
z toho přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	77
z toho přestupků proti veřejnému pořádku	1216
z toho přestupků proti občanskému soužití	0
z toho přestupků proti majetku	60
z toho ostatních	149

Tabulka č. 2 - počet podezření ze spáchaní přestupků oznámených přísl. orgánům za rok 2010²⁵

Celkový počet podezření ze spáchaní přestupků oznámených přísl. orgánům - 2010	2459
z toho přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích (vyjma překročení nejvyšší dovolené rychlosti)	1867
z toho přestupků spáchaných překročením nejvyšší dovolené rychlosti	71
z toho přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	10
z toho přestupků proti veřejnému pořádku	292
z toho přestupků proti občanskému soužití	23
z toho přestupků proti majetku	21
z toho přestupků na úseku střelných zbraní a střeliva	0
z toho ostatních	175

²⁴ Zdroj dat – Městská policie České Budějovice

²⁵ Zdroj dat – Městská policie České Budějovice

Městská policie České Budějovice disponuje pro podporu této činnosti softvérovým vybavením. Bohužel způsob, jakým je potřeba předávat zpracovanou dokumentaci přestupku Správnímu odboru plně neumožňuje využití elektronické cesty např. email, nebo výstup informačního systému aniž by proběhla komunikace se spisovou službou Magistrátu města. Předávaný dokument včetně příloh a souborů je potřeba vybavit identifikátorem poštovního systému a to zatím díky nejednotnosti prostředí není možné. Jako velký přínos ve zjednodušení komunikace s odbory magistrátu vidím v provázanosti informačních systémů jednotlivých agend s návazností na spisovou službu, která zajistí náležitosti předání oznámení, aniž by se muselo vypravovat v papírové podobě. To je však v dnešní době finančně nákladné řešení, dokud nebude pro obecní úřady vyvinut jednotný systém spolupracující se všemi databázovými agendami. Bylo by zajímavé, propočítat náklady na oznamování podezření z páchaní přestupků v papírové podobě oproti elektronické podobě za určité období. Bohužel to je tak odborné a široké téma, že není možné jej v této práci obsáhnout.

Přestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, které jsou zařazeny do bodového systému, řeší strážníci stejně jako jiné přestupky. Příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností oznámí obecní (městská) policie uložení pokuty v blokovém řízení za přestupek, spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení, nejpozději do tří pracovních dnů ode dne uložení pokuty.²⁶ Sankce za přestupky stanoví § 11 zákona o přestupcích. Za přestupek lze uložit tyto sankce:

- Napomenutí
- Pokutu
- Zákaz činnosti
- Propadnutí věci²⁷

---

²⁶ ČERVENÝ, Zdeněk, TAUBER, Milan, *Přestupkové právo, komentář k zákonu o přestupcích podle stavu k 1. 9. 2009*, 16. vydání, Linde 2009. 432s. ISBN: 978-80-7201-768-3

²⁷ Česko. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 810-826. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb035-90.pdf>.

3.4 Specifické úkoly městské (obecní) policie v souvislosti výkonem samostatné působnosti

Výkon samostatné působnosti tvoří stěžejní pracovní náplň obecní policie, obec totiž spravuje své záležitosti samostatně a rozsah této činnosti je omezen pouze zákonem. Právní rámec je stanoven v zákoně o obcích č. 128/2000 Sb. Obec vydává k určení povinností na jejím území v rámci samostatné působnosti obecně závazné vyhlášky, jimiž se občané obce mají povinnost řídit.

Samostatná působnost je samosprávou obce - obec sama spravuje své záležitosti a ty záležitosti svých členů, jejichž spravování jí stát neodňal. V samostatné působnosti jedná obec svým vlastním jménem a na vlastní účet.²⁸

Obec v samostatné působnosti pečuje o ochranu veřejného pořádku v souladu s místními zvyklostmi a předpoklady. Obec proto může obecně závaznou vyhláškou ukládat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly veřejný pořádek v obci narušit, nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány. Aby pak obec měla reálnou možnost následně kontrolovat dodržování stanovených pravidel chování, patří do její samostatné působnosti i zřizování (zrušování) obecní policie jako orgánu obce.²⁹

Ustanovení § 2 zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecní policii), demonstrativním způsobem vymezuje základní úkoly obecní policie. Prvořadým úkolem je zajištění místních záležitostí veřejného pořádku a dále plnění dalších úkolů, které jí mohou být svěřeny dalšími zvláštními zákony.

Při plnění těchto úkolů obecní policie zejména:

a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,

---

²⁸ Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>.

²⁹ SKARKA O., Zákon o obecní policii s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2006, Příbram, POLIS 2005

- b) dohlíží nad dodržováním pravidel občanského soužití,
- c) přispívá v rozsahu stanoveném tímto nebo jiným zákonem k bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích,
- d) odhaluje přestupky a jiné správní delikty,
- e) upozorňuje fyzické a právnické osoby na porušování obecně závazných právních předpisů a činí opatření k nápravě.

4 OBLAST PREVENCE KRIMINALITY PŘI OCHRANĚ VEŘEJNÉHO POŘÁDKU

V předchozím článku jsem rozvedl problematiku obecní policie ve vztahu k veřejnému pořádku a rozepsal jsem samotný pojem „veřejný pořádek“. Prevence kriminality je důležitou oblastí činnosti obecní policie.

4.1 Prevence kriminality ve vztahu k obecní policii

V rámci prevence kriminality působí celá řada subjektů. Mezi nimi zaujímá své místo také obecní policie, která je při ochraně společnosti před kriminalitou nezastupitelná. Povinnost chránit občany obce před kriminalitou vyplývá ze Zákona o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o obcích), kde §35 odst. 2 uvádí následující *„Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“*³⁰

Obec tuto povinnost vykonává prostřednictvím obecní policie a spolupráce s Policií ČR v rámci její samostatné působnosti.

4.2 Obecné vymezení pojmu prevence kriminality

Prevence kriminality zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty směřující k předcházení páchaní kriminality a snižování obav z ní. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality a jejích následků, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů. Jedná se o opatření sociální prevence, situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů. Prevence kriminality úzce souvisí s prevencí dalších

---

³⁰ Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In Sbírnka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>

sociálně patologických jevů, z nichž k nejzávažnějším patří nejružnější formy závislostí.³¹

Sociální a situační přístupy v rámci prevence se dělí na primární, sekundární a terciární formu prevence³²:

- primární prevence zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené zejména na nejširší veřejnost, kdy zvláštní pozornost je zaměřena na pozitivní ovlivňování zejména dětí a mládeže,
- sekundární prevence se zabývá rizikovými jedinci a skupinami osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachatelé nebo oběťmi trestné činnosti, sociálně patologickými jevy (např. drogové a alkoholové závislosti, záškoláctví, gamblerství) a příčinami kriminogenních situací,
- terciární prevence spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob, jejím cílem je udržet dosažené výsledky předchozích intervencí a rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí.

4.3 Naplňování prevence kriminality v Českých Budějovicích

Statutární město české Budějovice naplňuje program prevence kriminality pomocí Plánu prevence kriminality, který schvaluje rada města. Nejedná se o pouhý izolovaný dokument, ale o komplexní plán vyznačující se návazností na dokumenty vyšších řádů, jakými jsou Strategie prevence kriminality v České republice, nebo Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje, ze které vychází Plán prevence kriminality města Českých Budějovic.

Tento dokument nebyl záměrně vyhotoven pouze pro jeden jediný směr preventivního působení, či pro jednu konkrétní lokalitu, ale snahou je při vytváření tohoto dokumentu řešit kriminalitu ve městě z pohledu všemožných úrovní (primární,

---

³¹ SVATOŠ, R., Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku, Vysoká škola evropských a regionálních studií o.p.s. Rok vydání: 2010, 174 s. ISBN 978-80-86708-21-8, s. 54

³² SVATOŠ, Roman, *Základy kriminologie a prevence kriminality*, České Budějovice: VŠERS o.p.s. 2009. 118s. ISBN: 978-80-86708-81-2

sekundární a terciární prevence), rozličných cílových skupin (rizikové skupiny osob, potencionální oběti, ale i pachatelé trestné činnosti) i jednotlivých diferenciovaných lokalit (sociálně vyloučené lokality, okrajové části města, historické centrum města, klidové zóny). Tento přístup přináší prostor pro komplexní řešení dané problematiky v širších souvislostech, neboť se nezaměřujeme pouze na následky, ale zejména na vymezení a odstranění skutečných příčin, které jsou z hlediska preventivního působení podstatnější. Díky tomuto pojetí je navíc vytvořen i prostor pro vzájemnou spolupráci všech zainteresovaných subjektů a složek, jež se mohou na prevenci v obci vzájemně spolupodílet a systematicky na ní spolupracovat.

Městská policie České Budějovice na základě Plánu prevence kriminality zajišťuje schválené preventivní programy. Základem je především cíleně oslovovat děti, mládež a také seniory prostřednictvím besed a jiných aktivit, kdy jsou účastníci v přímém kontaktu. Další formy prevence se zaměřují na bezpečné chování, sociálně patologické jevy a základy právního vědomí, bezpečný pohyb v silničním provozu, prevenci úrazů apod. Preventivně výchovná činnost je nedílnou součástí práce Městské policie České Budějovice. Prevencí se zabývá kancelář koordinátora, což je v praxi výhodné, protože naplňování Plánu prevence kriminality vyžaduje spolupráci s odbory Magistrátu města, zejména Odborem sociálních věcí, Odborem rozvoje a cestovního ruchu, dále spolupráci s Jihočeským krajem, složkami Policie ČR a dalšími subjekty.

Vybrané preventivní programy v rámci Českých Budějovic pro veřejnost:

- Městská policie ohlídá domy
- Evidence jízdních kol
- Za dětmi do nemocnice
- Bezpečí pro seniory

Vzdělávací programy pro základní školy:

- Pozor jehla!
- Bezpečné prázdniny
- Bezpečí pro ženy a dívky a Rady pro dospívající dívky

- Bezpečně pěšky, na kole i na bruslích
- Řekni drogám NE!

Tyto preventivní programy byly zvoleny na základě bezpečnostní analýzy, která je součástí Plánu prevence kriminality a obsahuje souhrnné údaje o trestných činech a jejich obětech, rozložení páchané trestné činnosti, porovnání oblastí a další údaje z oblasti kriminologie (Samostatná interdisciplinární věda, která zkoumá za pomoci teoretických postupů a empirických metod kriminalitu, její stav, strukturu a dynamiku³³) Data jsou získávána průběžně za požadovaná období ze zdrojů Policejního prezidia.

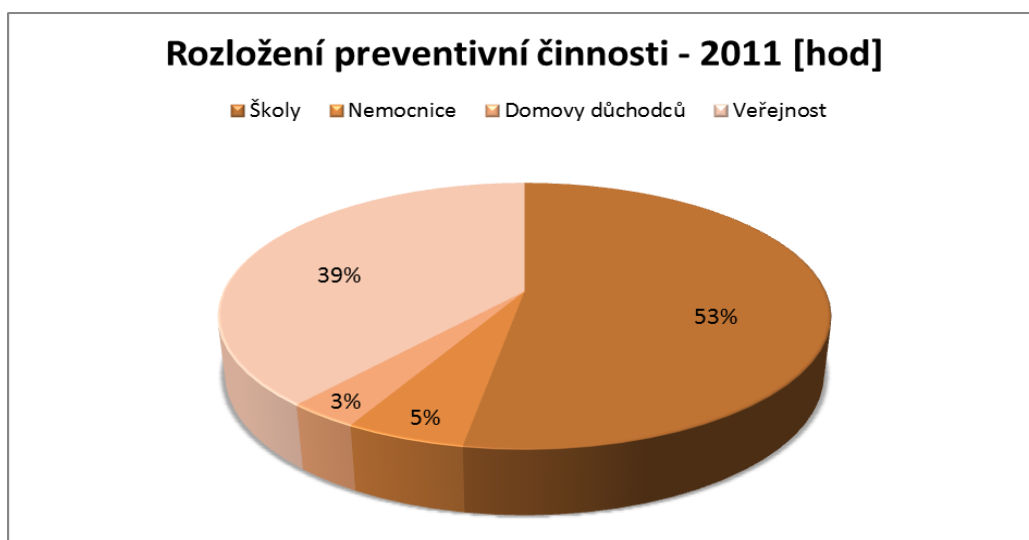
Do oblasti zájmu oddělení prevence patří:

- Tematické přednášky pro děti a mládež základních a středních škol
- Tematické přednášky pro seniory
- Preventivní informační činnost pro širokou veřejnost
- Spolupráce s médii
- Spolupráce s ostatními složkami v oblasti prevence
- Propagace práce městské policie

---

³³ SVATOŠ, R., Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku, Vysoká škola evropských a regionálních studií o.p.s. Rok vydání: 2010, 174 s. ISBN 978-80-86708-21-8, s. 10

Graf č.1 – Rozložení preventivní činnosti Městské policie České Budějovice³⁴

Dalším významným pomocníkem v oblasti prevence kriminality je Městský kamerový systém (dále jen MKDS), ten tvoří důležitou část strategie bezpečnosti ve městě. Městská policie České Budějovice metodicky spolupracuje v této oblasti s Ministerstvem vnitra.

Dne 26. 12. 2006 byl spuštěn zkušební provoz dohlížecího kamerového systému v Českých Budějovicích. Ostrý provoz byl zahájen v 1. 5. 2007. Systém obsahoval 23 kamer, 17 z nich je umístěno na místech vyhodnocených policií a městskou policií jako problémové oblasti s největším počtem trestné, přestupkové a jiné společensky závažné činnosti. Zbytek kamer především stacionárních se zaměřuje na výjezdové dopravní tahy a jedna kamera je kvůli monitoringu zásahů při fotbalových utkáních na stadionu Dynamo. Kamerový systém se díky dotacím z Ministerstva vnitra v rámci prevence kriminality postupně rozrůstá do dalších oblastí města. Na pořízení systému město obdrželo dotaci ve výši 1,9 milionů korun a celý systém stál 13,7 milionů korun. V roce 2008 byl kamerový systém dále rozšířen celkem o čtyři kamery, z toho dvě přibyly v lokalitě sídliště Máj. Na posílení kamerového systému v této oblasti získala městská policie dotaci ve výši 1 mil. korun. Dále jsme v roce 2010 instalovali kameru na křižovatce u Viaduktu a v roce 2011 se nám povedlo získat dotaci na rozšíření MKDS o dvě kamery na obchodním centru IGY a na panelovém domě u Palackého náměstí.

³⁴ Zdroj dat – Městská policie České Budějovice

Dotace byla poskytnuta v rámci programu prevence kriminality „ÚSVIT“. Současný počet instalovaných kamer je 30.³⁵

Pro podporu použití kamerových systémů v rámci prevence kriminality jsem přiložil Graf (viz graf č. 1 - Exportované záznamy z MKDS České Budějovice za období), který názorně ukazuje počty exportovaných záznamů z různých lokalit města. Z grafu lze tedy odvodit nejen počty událostí zachycených kamerovým systémem, ale tyto data je možné vztáhnout k určité lokalitě. Z grafu tedy plyne, že největší množství událostí řešených pomocí MKDS v Českých Budějovicích je v centru města a blízkém okolí.

Graf č. 1 - Exportované záznamy z MKDS České Budějovice za období³⁶

³⁵ Dostupné z WWW: <<http://mpolicie.c-budejovice.cz/cz/prevence-kriminality/stranky/technicke-vybaveni.aspx>>

³⁶ Data do grafu jsou výstupem informačního systému městské policie

5 VZDĚLÁVÁNÍ A PŘÍPRAVA STRÁŽNÍKŮ

Práce obecní policie je službou občanům, která musí být založená na kvalitní přípravě. Strážník musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný, ale také disponující vysokým etickým standardem a dostatečnou erudovaností. Prosazování zákona není povolání, kde by se pouze aplikovala ustálená řešení na standardní problémy, objevující se navíc v pravidelných intervalech. Jde spíše o dovednost vyžadující, aby strážník dobře rozuměl literě zákona a dokázal ji aplikovat v praxi.³⁷

Práce strážníka je dnes poměrně prestižní povolání, o práci strážníka obecní policie má zájem stále více mladých lidí. Novela zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii z roku 2008 dle mého názoru přispěla k tomu, že se daří získávat kvalitní vzdělané lidi pro toto povolání, a v očích veřejnosti tím získává prestiž i respekt. Ustanovení §4 odst. 1 zákona o obecní policii stanoví:

Strážníkem může být občan České republiky, který:

- a) je bezúhonný,
- b) je spolehlivý,
- c) je starší 21 let,
- d) je zdravotně způsobilý,
- e) dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a
- f) má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů

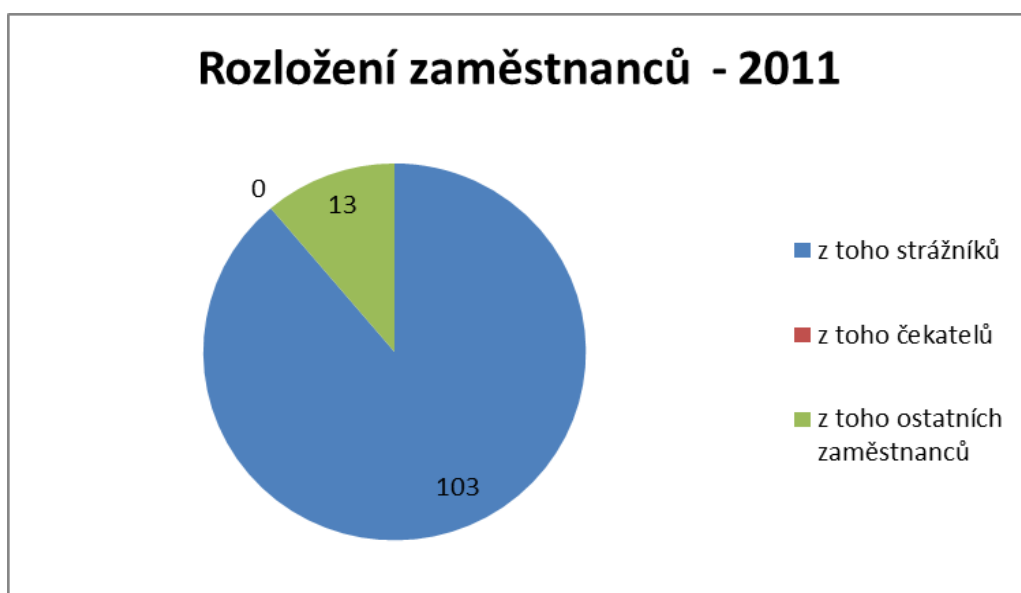
³⁷ ZYCHOVÁ, Vladimíra. Vzdělávání strážníků [online]. Ostrava : Městská policie, 7. 12. 2010 [cit. 2011-10-05].

Graf č. 2 – Věková struktura strážníků Městské policie České Budějovice³⁸

Graf č. 3 – Rozložení a počet zaměstnanců Městské policie České Budějovice³⁹

³⁸ Data do grafu jsou výstupem informačního systému městské policie

³⁹ Data do grafu jsou výstupem informačního systému městské policie

5.1 Odborná způsobilost

Odbornou způsobilost čekatele a strážníka ověřuje zkušební komise Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) formou zkoušky.⁴⁰

Obec je povinna zabezpečit školení strážníka nebo čekatele pro prověření odborné způsobilosti a také jejich výcvik k používání služební zbraně a donucovacích prostředků a realizaci oprávnění podle zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona (dále jen "výcvik"). Školení i výcvik se provádí v zařízeních s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nebo v obdobném zařízení obecní policie. Na základě dohody mezi obcí a policií může výcvik provést Policie ČR. Toto zařízení vydá čekateli nebo strážníkovi potvrzení o vykonání výcviku, které je podmínkou, aby čekatel nebo strážník mohl složit zkoušku z odborné způsobilosti.

Zkouška se koná v jeden den a sestává ze dvou samostatně vykonávaných a hodnocených částí:

- písemné, tvořené testem, kterou se ověřují znalosti právní úpravy v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie,
- ústní, spočívající v pohovoru, kterou se ověřují schopnosti aplikace teoretických znalostí.

Čekatel nebo strážník úspěšně vykoná zkoušku splněním podmínek obou částí zkoušky. Pokud čekatel nebo strážník neuspěje u zkoušky, zašle ministerstvo protokol o zkoušce obci s vyznačením těchto skutečností. Čekatel a strážník je oprávněn zkoušku, u které neuspěl, dvakrát opakovat bez podání přihlášky.⁴¹

---

⁴⁰ Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 4, částka 104, s. 2736 – 2742.

⁴¹ Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 4, částka 104, s. 2736 – 2742.

5.2 Vydávání a odnímání osvědčení o odborné způsobilosti

Osvědčení vydává ministerstvo strážníkovi na dobu 3 let, pokud úspěšně vykonal zkoušku.

Ministerstvo odejme osvědčení strážníkovi, který přestal splňovat podmínky:

- bezúhonnosti,
- spolehlivosti,
- zdravotní způsobilosti, nebo
- odborné způsobilosti.⁴²

Ministerstvo dále odejme osvědčení strážníkovi, pokud se strážník bez omluvy nedostaví na výzvu ministerstva k přezkoumání odborné způsobilosti, pokud z vlastní činnosti nebo na základě podnětu obce dospěje k důvodné pochybnosti o tom, že strážník je odborně způsobilý.

Platnost osvědčení zaniká:

- dnem nabytí právní moci rozhodnutí o pozbytí státního občanství České republiky, způsobilosti k právním úkonům nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
- uplynutím doby 3 let, na kterou se osvědčení vydává,
- skončením pracovního poměru strážníka (to neplatí, navazuje-li na skončený pracovní poměr strážníka ve lhůtě 3 měsíců nový pracovní poměr strážníka) nebo
- neuspěním u zkoušky ani po jejím druhém opakování.⁴³

---

⁴² Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 4, částka 104, s. 2736 – 2742.

⁴³ Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 4, částka 104, s. 2736 – 2742.

5.3 Role školicího centra v systému průběžného vzdělávání strážníků

Práce obecní policie je službou občanům, která musí být založená na kvalitní přípravě. Strážník musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný, ale také disponující vysokým etickým standardem a dostatečnou erudovaností. Prosazování zákona není povolání, kde by se pouze aplikovala ustálená řešení na standardní problémy, objevující se navíc v pravidelných intervalech. Jde spíše o dovednost vyžadující, aby strážník dobře rozuměl literě zákona a dokázal ji aplikovat v praxi. Pro obec to znamená také finanční náklady, ať už ve formě nákupu literatury, nebo ve větších městech zajištění odborných lektorů z akreditovaných školicích zařízení. Statutární město České Budějovice má ve svém regionu dvě významná akreditovaná střediska, Vysokou školu evropských a regionálních studií, o.p.s. a T R I V I S - Centrum profesní přípravy s.r.o., který má zázemí ve Vodňanech.

Městské policie řeší průběžné vzdělávání strážníků různě. Vychází hlavně z místních možností, obecní policie v menších městech školí strážníky sami, nebo objednávají školení u akreditovaných školicích center. Větší města navazují spolupráci s regionálními školicími centry, nebo si platí lektory. Ve Statutárním městě České Budějovice působí regionální Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., (dále jen VŠERS), která se svým programem zaměřuje na zvyšování vzdělání zejména úředníků a napomáhá tak vytvářet a realizovat výchovně vzdělávací programy zaměřené na pracovníky veřejné správy, kteří zabezpečují oblast samostatné a přenesené působnosti v rámci veřejné správy, jsou zde obory také pro bezpečnostní sbory a management. Aktuálně VŠERS disponuje a realizuje program bezpečnostně právní činnosti, obor bezpečnostně právní činnosti ve veřejné správě, do kterého spadá i téma této bakalářské práce. Mezi další aktuální obory VŠERS patří Management a marketing služeb, jehož cílem je zvýšit podíl odborně vzdělaných pracovníků služeb a výkonnost sektoru služeb, především z regionálního pohledu. Efektivní fungování služeb má zásadní význam pro výkonnost, produktivitu a konkurenceschopnost celé ekonomiky, proto je opodstatněné připravit profesně orientovaný studijní obor zaměřený na zvyšování vzdělání v oblasti služeb, a to jak pro osoby, které budou aktivně zapojené v podnikatelské sféře, tak pro zaměstnance pracující na postech státní správy a institucí podporujících rozvoj služeb.⁴⁴

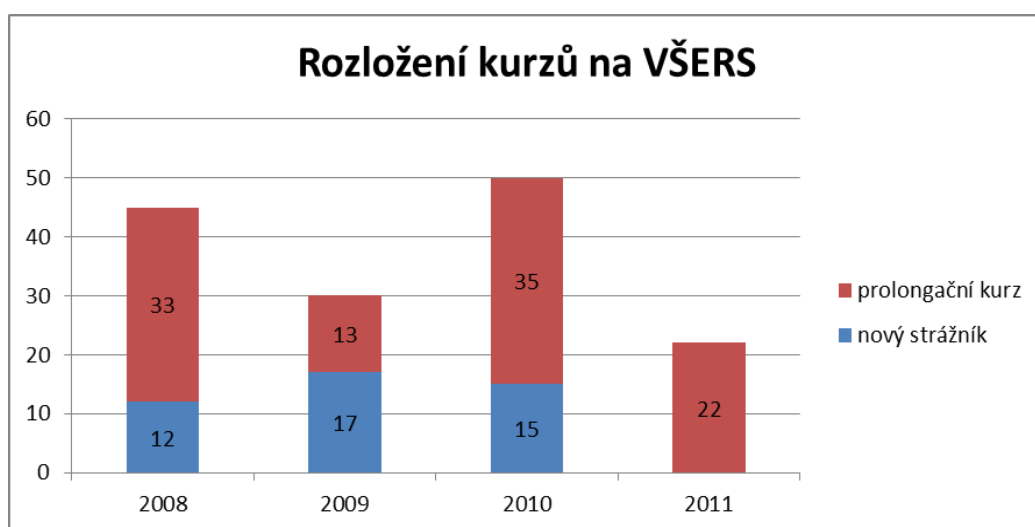
---

⁴⁴ Dostupné z WWW: <http://www.vsers.cz/organizace.php?rozdeleni_obsah=17&vyber=KMMS>

Městská policie České Budějovice navázala v roce 2008 spoluprací s touto školou v rámci zajištění prolongačních kurzů, určených strážníkům obecních (městských) policií, kteří obnovují odbornou způsobilost i kvalifikačních kurzů pro strážníky čekatele. Škola poskytla své prostory, zajistila komplexní přípravu, včetně možnosti získání zbrojního průkazu. Pro představu jsem získal data o školení za jednotlivé roky spolupráce se školou (viz Graf č. 4).

Za období spolupráce Městské policie České Budějovice s VŠERS v letech 2008 až 2011 neuspěl na poprvé u zkušební komise Ministerstva vnitra pouze jeden strážník čekatel. Na podruhé zkoušku úspěšně dokončil. I to dokladuje, že se na výuce strážníků podílejí zkušení lektoři, kteří jsou odborníky na danou problematiku a zároveň dokáží strážníky připravit na výkon bezpečnostní praxe tzv. „*přímé bezpečnostní povahy*“.

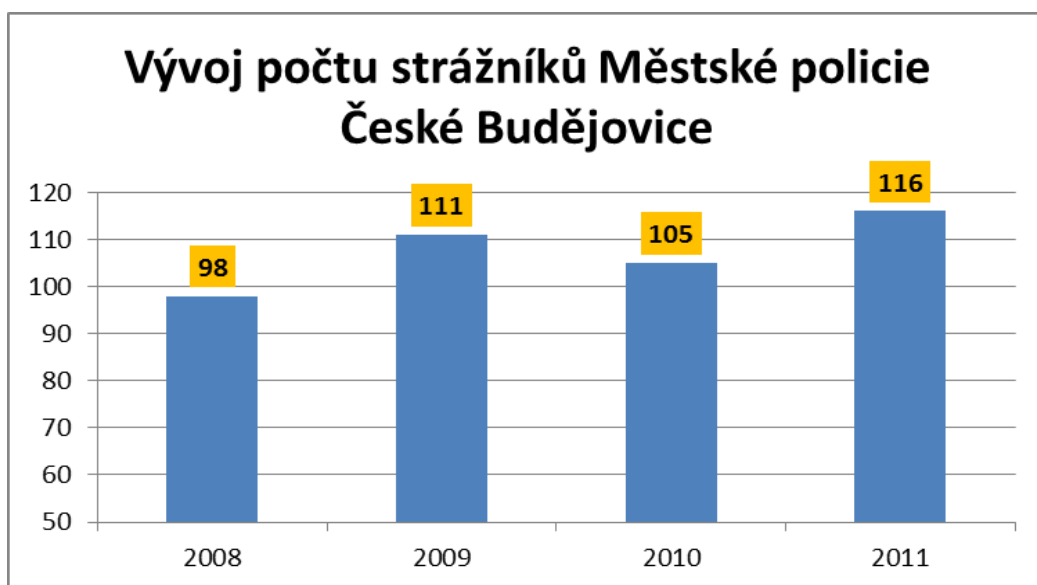
Graf č. 4 - Rozložení kurzů na VŠERS v období 2008 až 2011⁴⁵

Celkovou fluktuaci zaměstnanců dokresluje graf č. 4. Z něho je patrné, že je poměrně vysoká, a poskytuje potenciál pro místní spolupráci v rámci vzdělávání a přípravy nových strážníků.

⁴⁵ Zdroj dat - Městská policie České Budějovice

graf č. 5 – Vývoj počtu strážníků městské policie České Budějovice⁴⁶

5.4 Příprava nových strážníků, okruhy vzdělání a formy spolupráce s VŠERS

Základním pilířem pravidelného vzdělávání čekatelů a strážníků obecní policie, které je stanoveno zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecní policii), je prověřování odborné způsobilosti. Odbornými předpoklady čekatele nebo strážníka jsou znalost⁴⁷:

- ústavního pořádku České republiky,
- právní úpravy:
  - obecní policie,
  - obecního a krajského zařízení,
  - shromažďování,
  - Policie ČR,

⁴⁶ Zdroj dat - Městská policie České Budějovice

⁴⁷ Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii. In Sbíрка zákonů. Č. 418/2008, Příloha č. 1, Částka 137/2008 Sb.

- trestního práva,
  - živnostenského podnikání,
  - střelných zbraní a střeliva,
  - přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce,
  - správního řízení,
  - bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,
  - ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,
  - krizového řízení a integrovaného záchranného systému,
- základů kriminalistiky v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie,
  - schopnost praktického uplatňování teoretických znalostí

Městská policie České Budějovice nemá pevně stanovený program proškolení svých strážníků. Reaguje především na aktuální potřeby při změnách legislativy, nebo při potřebě řešení aktuálních problémů ve městě. To znamená, že v rámci spolupráce s odborníky ať už z Policie ČR nebo jinými odborníky z právní praxe, krizového řízení a dalších oblastí se zaměřuje na školení konkrétních témat. Jako příklad mohu vyjmenovat školení, při kterém se strážníci dozvědí, jak napomoci při odhalování krádeží vozidel, nebo školení k problematice dopravy ve městě, dále mou zmínit školení z oblasti psychologie vyjednávání a další.

Velmi významnou oblastí, které se u Městské policie České Budějovice věnuje dostatek času na proškolení, je sociální oblast. Městská policie České Budějovice je zapojena do Národního projektu SVI – Systém včasné intervence.

Systém SVI představuje elektronické propojení, sdílení dat a spolupráci institucí zúčastněných na péči o delikventní děti. V tomto systému vykonávají jednotlivé skupiny systematickou a kontinuální práci s kriminálně rizikovými dětmi, jejich

rodinami a komunitou orgány sociálně-právní ochrany dětí, Policie České republiky, obecní policie, soudy, státní zastupitelství, Probační a mediační služba, úřady práce, zdravotní, školské orgány a nestátní neziskové organizace. V rámci Národního projektu SVI jsou poskytovány příspěvky na vzdělávání zúčastněných pracovníků. Městská policie České Budějovice touto cestou proškolila v roce 2011 20 strážníků, zařazených do obvodních dohledů.

Další oblastí, které je věnována patřičná pozornost je udržování právního vědomí strážníků z oblasti odborných předpokladů, jak je stanoveno vyhláškou, kterou se provádí zákon o obecní policii Č. 418/2008. V této oblasti je potřeba zajistit odborníky z praxe. Jako vhodným partnerem pro tuto oblast může být právě Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., která sdružuje odborníky právě z této oblasti, zejména katedra právních oborů a bezpečnostních studií. Katedra právních oborů a bezpečnostních studií umožňuje vzdělání v oborech právních a bezpečnostních. Členové katedry publikují v odborných a vědeckých časopisech a také v recenzovaném periodiku VŠERS pod názvem *Auspicia*, či *Věc veřejná*.⁴⁸

Pro podporu školicích center v rámci Jihočeského kraje jsem rozeslal jihočeským obecním (městským) policiím krátký dotazník, kde se ptám, kolik strážníků a kde absolvovalo školení v letech 2008 až 2010. Výsledek je uveden v tabulce č. 3 níže, bohužel ne všechny městské policie reagovaly na můj dotaz, a zejména větší města jako Tábor, Písek apod. společně s krajským městem České Budějovice tvoří stabilní zázemí pro regionální školicí středisko.

---

⁴⁸ Dostupné z WWW: <http://www.vsers.cz/organizace.php?rozdeleni_obsah=22&vyber=KPOBS>

Tabulka č. 3 – Výsledek dotazníkového šetření pro podporu regionálního školicího centra⁴⁹

	Prolongační kurz	Školení nový strážník	Školicí středisko
Sezimovo Ústí	6	1	POLIS Příbram
Prachatice	19	2	POLIS Příbram
Vodňany	7	1	POLIS Příbram
České Budějovice	81	44	VŠERS o.p.s.

5.5 Spolupráce PČR při praktickém výcviku strážníků

Nedílnou součástí výcviku strážníků je výcvik k výkonu oprávnění a používání služebních zbraní a donucovacích prostředků. § 25 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii stanoví:

(1) Školení strážníků a jejich výcvik k výkonu oprávnění a používání služebních zbraní a donucovacích prostředků podle tohoto zákona zajišťuje obec; je povinna tak učinit do šesti měsíců od přijetí strážníka do pracovního poměru.

(2) Na žádost obce zajistí výcvik strážníků podle odstavce 1 policie.

V této fázi se Policie ČR významně podílí na výchově strážníků a může tím přispět k budoucí lepší spolupráci obou složek. Městská policie České Budějovice plně využívá tohoto ustanovení a spolupracuje také se Sportovním klubem Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje v oblasti speciálních zákroků, které jdou nad rámec povinností kladených na strážníka obecní (městské) policie.

⁴⁹ Zdroj dat – městská policie České Budějovice

6 SPOLUPRÁCE MĚSTSKÉ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE S POLICIÍ ČESKÉ REPUBLIKY A ORGÁNY OBCE, AKTUÁLNÍ PROBLÉMY A VÝZVY

Zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti můžeme považovat za záležitost celé společnosti, ne pouze obcí. Jedná se o proces, na kterém se kromě státních orgánů podílejí též další instituce a orgány a jednotliví občané. Obecně lze vymezit obsah ochrany vnitřního pořádku jako celý komplex politických, právních, sociálně-ekonomických a jiných opatření, která směřují přímo či zprostředkovaně k zajištění klidu a pořádku ve společnosti. Jednotlivé subjekty tohoto procesu se na něm mohou podílet buď formou zákonodárnou, nebo výkonnou. Charakter práce a činnosti policie nezbytně vyžaduje spolupráci s ostatními subjekty veřejné správy, protože stanovená činnost policie by jinak nebyla efektivní. Je však zřejmé, že v mnoha případech se jedná o druh součinnosti, neboť v některých věcech je činnost policie nezastupitelná⁵⁰

6.1 Spolupráce obecní policie a Policie ČR

Spolupráci obecní policie a Policie České republiky (dále jen Policie ČR) upravuje jak zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o obecní policii), který přímo v § 1 stanoví, že obecní policie při plnění svých úkolů spolupracuje s policií, tak i zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o policii ČR), který obdobně tuto spolupráci specifikuje v § 45

(1) Policejní útvary a orgány obce si navzájem poskytují informace nezbytné pro plnění úkolů pro zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

(2) Vláda České republiky stanoví nařízením podrobnější úpravu vztahů policie k orgánům obcí a obecní policii.⁵¹

Vzájemnou spolupráci je možno odvodit také z dalších ustanovení zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, např. má-li strážník důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin, je povinen tuto skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit policii. Podle

⁵⁰ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo : Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha : Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0

⁵¹ Česko. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In Sbirka zákonů, Česká republika. 2008, částka 91, s. 4076-4116. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244

povahy věci je rovněž povinen zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob. Na druhou stranu je pak strážník oprávněn předvést na policii osobu k ověření její totožnosti (v zákonem stanovených případech) a policie je povinna totožnost takové osoby ověřit. Spolupráce je však možná také při pořizování záznamů z kamerových systémů potřebných pro plnění úkolů jak policie obecní, tak Policie ČR. Samozřejmě je povinnost obecní policie informovat Policii ČR o spáchaných trestných činech a předat jí potřebné důkazy, jak vyplývá z § 10 zákona o obecní policii.⁵²

Nařízení vlády ČR č. 397/1992 Sb. pak stanoví podrobnější úpravu vztahů policie k orgánům obcí a obecní policii. Tímto nařízením je Policii ČR stanovena povinnost jednou ročně písemnou zprávou informovat radu obce o stavu veřejného pořádku v územním obvodu obce a je-li zřízena obecní policie, tak tato zpráva musí obsahovat i vyhodnocení vzájemné spolupráce.

6.2 Spolupráce obecní police v rámci obecního úřadu

Obecní policie na základě svých oprávnění spolupracuje s odbory obecního úřadu. Poskytuje obecnímu úřadu zejména součinnost při výkonu kontrolních činností svěřených přenesenou působností obci. Jedná se zejména o spolupráci v sociální oblasti při kontrolách na podávání alkoholu mladistvým a nezletilým, kouření na veřejných prostranstvích a prodej tabákových výrobků osobám mladších 18ti let, podle zákona č. 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen tabákový zákon)⁵³ a také kontroly ve spolupráci s Dopravním podnikem na „černé pasažéry“ mladší 18ti let. Počty oznámení jsou uvedeny v tabulce č. 4. Na základě těchto informací prověřuje OSPOD (orgán sociálně právní ochrany dětí) rodinné zázemí nezletilých a činní opatření k případné nápravě.

---

⁵² Vangeli, B. Zákon o Policii České republiky: komentář. s. 236. Praha: C. H. Beck, 2009, 464 s. ISBN: 978-80-7400-142-0

⁵³ Česko. Zákon č. 379 ze dne 19. srpna 2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2004, částka 133, s. 7093-7101. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2005/sb133-05.pdf>>. ISSN 1211-1244

Tabulka č. 4 – oznámení událostí OSPOD za rok 2011⁵⁴

Oznámení odboru sociálních věcí MM ČB za rok 2011													
	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	CELKEM
Požítí alkoholu osobou mladší 18 let	26	16	12	13	18	13	3	13	13	10	4	4	145
Černý pasažér mladší 18 let	28	31	16	15	27	22	12	11	24	14	11	13	224
Ostatní	3	1	1	2	0	0	0	1	2	2	0	0	12
												Celkem	381

6.3 Organizační struktura městské policie Statutárního města České Budějovice

Obecní policie je tvořena zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie, kterými jsou:⁵⁵

- 1) strážníci splňující zvláštní požadavky podle § 4, odst. 1, zákona o obecní policii:
  - a) občanství ČR,
  - b) bezúhonnost,
  - c) spolehlivost,
  - d) věk nad 21 let,
  - e) zdravotní způsobilost,
  - f) střední vzdělání s maturitní zkouškou,
  - g) držitel platného osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů,⁵⁶
- 2) čekatelé splňující podmínky podle § 4, odst. 1, písm. a) – e), zákona o obecní policii,
- 3) ostatní zaměstnanci obce zařazení do obecní policie.

⁵⁴ Zdroj dat – Městská policie České Budějovice

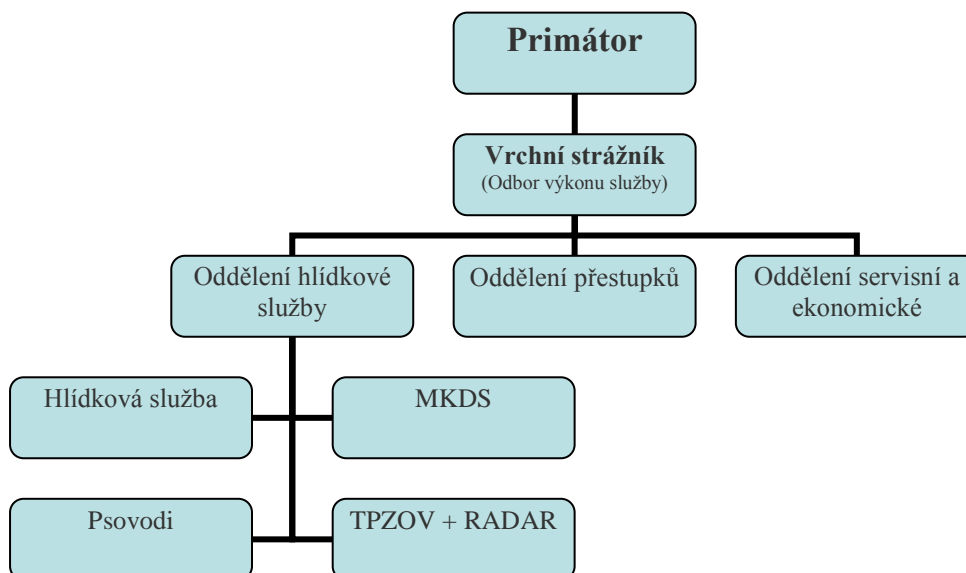
⁵⁵ Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 1, částka 104, s. 2736 – 2742.

⁵⁶ Česko. Zákon č. 553/1991 Sb. ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, § 4, částka 104, s. 2736 – 2742.

Obecní policii řídí starosta (resp. primátor statutárního města) nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce. Na návrh osoby, která obecní policii řídí, může zastupitelstvo obce pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka. Podmínkou pověření určeného strážníka je předložení negativního lustračního osvědčení podle zákona upravujících některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích (např. zákon č. 451/1991 Sb.)⁵⁷

Organizační struktura Městské policie České Budějovice se po několikaletém období transformace, které proběhlo v letech 2007 až 2010, ustálila na poměrně jednoduchém rozložení činností, jak ukazuje obr. č 1.

Obrázek č. 1 - Organizační struktura Městské policie České Budějovice

Takto jednoduchá struktura umožňuje poměrně přímý vliv vedoucích pracovníků na výkon hlídkové služby, která tvoří stěžejní část městské policie České Budějovice a spadají do ní činnosti spojené s výkonem oprávnění a úkolů strážníka. Ostatní kolonky jsou také výkonem souboru oprávnění, avšak jsou zastávány specialisty v dané oblasti. Např. strážníci zařazení do kolonky „Psovodi“ mají za sebou speciální výcvik pro odchyt zvířat, vedení psa (psovod) a ostatní disciplíny.

⁵⁷ SKARKA, Oldřich, Zákon o Obecní policii s podrobným komentářem podle stavu k 1. 1. 2009, 2. vydání, Příbram: POLIS, 2008. 223s

Zaměstnanci zařazení do oddělení servisního a ekonomického nemají osvědčení strážníka a nemohou zastoupit tuto činnost. Zajišťují technickou podporu, připravují podklady k rozpočtu městské policie, zajišťují zpracování mezd, docházky a další činnosti spadající do oblasti zajištění chodu MP.

Městská policie České Budějovice při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění úkolů podle zákona o obecní policii č. 553/1991 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků, nebo zvláštního zákona, jak jsem uvedl v bodě 3.1:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku na území Českých Budějovic,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití na území Českých Budějovic,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení města Českých Budějovic,
- podílí se v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění
- Podílí se na prevenci kriminality na území města Českých Budějovic
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích ve městě České Budějovice,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti města České Budějovice,
- Provozuje kamerový systém v rámci prevence kriminality na území Českých Budějovic
- poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra ČR na požádání údaje o Městské policii České Budějovice.

Městská policie České Budějovice v rámci organizace vydala směrnice, které tvoří základní pilíř pro zaměstnance. Směrnice jsou strukturované dokumenty a kopírují svým obsahem organizační strukturu. Základním dokumentem je organizační řád a organizační schéma.

Seznam směrnic vydaných u Městské policie České Budějovice

- 1) Organizační řád
- 2) Organizační schéma
- 3) Směrnice výkonu služby
- 4) Směrnice fyzické přípravy
- 5) Směrnice o výstroji a výzbroji
- 6) Směrnice pro výchovu, výcvik a používání služebních psů
- 7) Směrnice autoprovozu
- 8) Směrnice Odboru Servisního a ekonomického
- 9) Směrnice Odboru právního a kontrolního
- 10) Mzdový předpis
- 11) Směrnice o zbraních a střelivu
- 12) Směrnice k zajištění ochrany osobních údajů při provozování kamerového systému
- 13) Etický kodex

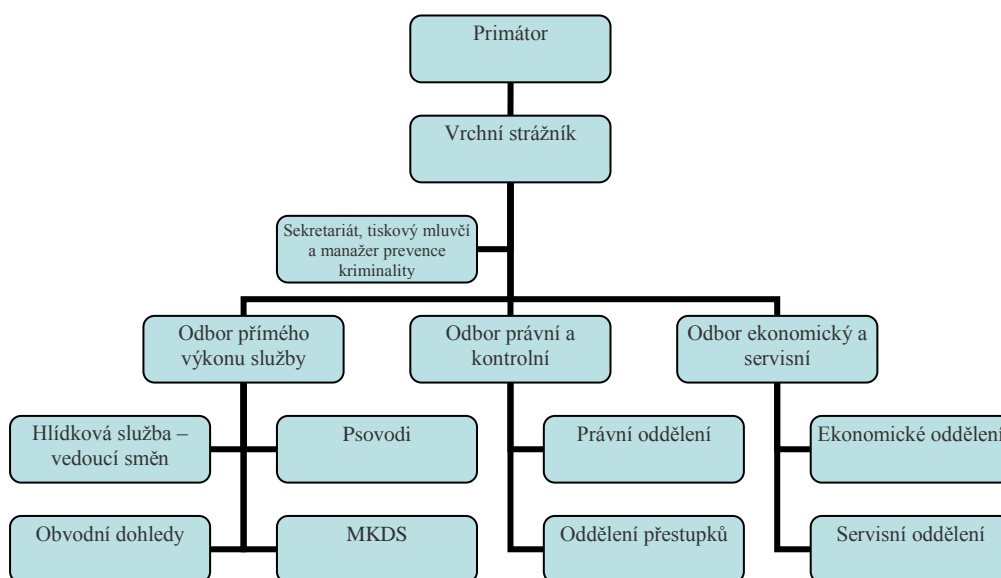
6.4 Klady a zápory současné organizační struktury

Jednoduchá organizační struktura působí na venek uhlazeným dojmem, jednoznačně určuje postavení zaměstnanců a také poskytuje jasné argumenty pro management organizace, v dnešní době oblíbeného zeštíhlování struktur podílející se na výkonu veřejné správy.

Naopak, co je mnohem důležitější, je potřeba po vzoru bezpečnostních složek mít takovou organizační strukturu, která jasně deleguje podřízené a vedoucí pozice. Tím je jasné kdo za koho odpovídá, kdo jakou činnost v organizaci vykonává. To bohužel u takto jednoduché současné organizační struktury postrádám. V začátku reorganizace byla Městská policie České Budějovice rozčleněna na odbory a oddělení. Toto rozdělení by se do budoucna mělo znovu nastavit, i za cenu personálního navýšení (obsazení míst). Je potřeba, aby vrcholové vedoucí funkce jako Primátor a vrchní strážník nebyly tak utlačováni řešením vnitroorganizačních problémů, jako doposud a mohli pouze delegovat část těchto věcí na své podřízené. Zároveň budou dostávat kvalitnější zpětné vazby pro rozhodování o podstatných problémech týkající se více činnosti a zaměření městské policie.

Návrh vhodné organizační struktury u městské policie České Budějovice je znázorněn na obrázku č. 2

Obrázek č. 2 – Návrh organizační struktury Městské policie České Budějovice

7 ZÁVĚR

Ve své práci jsem se v teoretické rovině snažil nastínit roli obecní (městské) policie ve společnosti jako ochránce veřejného pořádku. Teoretickou oblast jsem podložil citacemi zákonů a odborných textů z publikací. Vymezil jsem pojem „*veřejný pořádek*“ rozebral a popsal jsem teoretickým způsobem činnosti spadající do oblasti samostatné a přenesené působnosti.

Stěžejním tématem práce však bylo odhalit aktuální a konkrétní problémy v rámci témat fungování obecní (městské) policie, zejména v oblasti vzdělávání a přípravy strážníků, prevence kriminality a spolupráce s orgány obcí a Policií ČR. Oblast vzdělávání jsem podložil kvantitativními údaji o Městské policii České Budějovice a provedl jsem také krátké dotazníkové šetření. Výstupy jsou určeny pro podporu regionálních školicích center. Oblast prevence kriminality jsem také podložil seznamem konkrétní preventivní činnosti Městské policii České Budějovice a statistickými výstupy z kamerového systému. V oblasti spolupráce s dalšími orgány jsem nastínil zejména možnosti elektronické komunikace se správním odborem v rámci Magistrátu města Českých Budějovic.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

8.1 Literární zdroje

- 1) MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír, Dějiny obecních policíí I., 1. vydání, Praha: Police History 2004. 215s. ISBN: 80-86477-26-6
- 2) VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., Zákon o obecní policii. 1. Vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, 556 s. ISBN 978-80-7400-165-9
- 3) VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: C. H. Beck, 2009, 464 s. ISBN: 978-80-7400-142-0
- 4) SKARKA O., Zákon o obecní policii s podrobným komentářem podle stavu k 1. lednu 2006, Příbram, POLIS 2005
- 5) SKARKA, Oldřich, Zákon o Obecní policii s podrobným komentářem podle stavu k 1. 1. 2009, 2. vydání, Příbram: POLIS, 2008. 223s
- 6) MACEK, Pavel, ZÁMEK, David, *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*, 1. vydání, Praha: Policejní Akademie ČR 2007. 110s. ISBN: 978-80-7251-264-5
- 7) MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. Nové policejní právo : Právní předpisy s komentářem. 1. Praha : Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0
- 8) MACEK, P., HÁJEK, V., Obecní policie II, Vydavatelství PA ČR, Praha 2003, ISBN 80-7251-133-5
- 9) FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. Analýza - bezpečnost a právo na místní úrovni : Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o Policii ČR. Praha : Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s.
- 10) SVATOŠ, R., Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku, Vysoká škola evropských a regionálních studií o.p.s. Rok vydání: 2010, 174 s. ISBN 978-80-86708-21-8

8.2 Legislativní zdroje

- 1) Česko. Zákon č. 1 České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o Ústavě České republiky. In Sbíрка zákonů České republiky. 1993, částka 1, s. 1-16. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1993/sb01-93.pdf>>.
- 2) Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>.
- 3) Česko. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In Sbíрка zákonů České a Slovenské federativní republiky. 1991, částka 104, s. 2736-2742. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1991/sb104-91.pdf>>.
- 4) Česko. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 98, s. 4570-4615. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb098-00.pdf>>.
- 5) Česko. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2008, částka 91, s. 4076-4116. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-Zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244
- 6) Česko. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In Sbíрка zákonů České a Slovenské federativní republiky. 1990, částka 35, s. 810-826. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb035-90.pdf>>.
- 7) Česko. Vláda. Nařízení vlády č. 397 ze dne 10. června 1992, kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii. In Sbíрка zákonů České a Slovenské federativní republiky. 1992, částka 81, s. 2253-2254. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb081-92.pdf>>.

- 8) Česko. Ministerstvo vnitra. Vyhláška č. 418. ze dne 11. listopadu 2008 kterou provádí zákon o obecní policii. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2008, částka 137, s. 6927-6933. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=418/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244
- 9) Česko. Ministerstvo vnitra. Vyhláška č. 444 ze dne 11. prosince 2008 o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2008, částka 144, s. 7700-7706. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=444/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244

8.3 Online zdroje

- 1) ZYCHOVÁ, Vladimíra. Vzdělávání strážníků [online]. Ostrava : Městská policie, 7. 12. 2010 [cit. 2011-10-05].
- 2) Oficiální stránky Ministerstva vnitra České republiky dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz>>
- 3) Oficiální stránky Města Českých Budějovic dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz>>
- 4) Oficiální stránky Vysoké školy evropských a regionálních studií o.p.s. dostupné z WWW: <<http://www.vsers.cz>>